

INITIAL DRAFT RELEASE

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता
घनसन्धिः – काण्डं 3

Version Notes:

This is now the current Version 1.0 dated Sep 30, 2023

1. This replaces the earlier version 0.0 dated Dec 31, 2020.
2. The corrections found and reported till Sep 15, 2023 are also updated.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.
We added kampa vaakyams, more lopa alope vaakyams and other details wherever possible.
4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Previous Versions

1st Version Number 0.0 Dated 31st Dec 2020

Introduction Notes:

VedaVMS as a group had reference of "Ganasandhi" book through an article written by a senior Vedic scholar two/three year ago. We searched for the same and could get it through a well wisher last year. This is a scanned copy from an old book. We understand this book is available in Grantha lipi and Telugu lipi. We do not know the source or details of the author(s) of this book, publisher, year and edition. We have requested for the same. Any reader of this book may provide these details if they come to know of the correct source in Grantha lipi which we have used as source material.

We understand that this book is a great handbook for Students learning Gana Paata. This book gives reference to all important vaakyams, prapaatkam wise, in Taittirya SamihitA for learning Ganam. The original book gives all Katina (difficult) panchaatis in a separate Section. Grammar hints are given in short form. This book also lists dvipadam and has other references which we plan to cover later.

We have attempted to type the same using Baraha transliteration utility in Sanskrit. Based on the feedback and utility and availability of volunteers this book may be compiled in Malayalam, Tamil or other Indian languages that are supported by Baraha or using any other useful software/utility in future.

Kindly note that this book is **not exhaustive nor has every detail that a student may be searching for. This book shall be used only under the guidance/advice of a qualified Guru.**

Acknowledgements: We would like to express our heartfelt thanks to the Authors, Publishers of the Book and the person who shared the book with our well-wisher. We acknowledge the role of **Shri K.E. Varada Desikan** of Pondicherry for reaching the source copy of the book in PDF form in Grantha lipi.

Note for Usage:

1. We have added our notes and comments in English so that Student gets the reference of the Rules.
2. The original text as typed from “GanaSandhi grantham” book is given in **Bold dark** fonts. Each vaakyam given in Ganasandhi book is serially numbered with reference to panchaati number in SamhitA
3. We have tried to give sample of Padams, Padams in a Gana vAkyam (Gana purva padam in format of 1,2 / 2,1 / 1,2,3 / 3,2,1 / 1.2.3) and Gana vAkyam on a sample basis only.
4. We have given reference to rules in other books on Jatai and Gana like Jata Mani, Jata DarpaNam and Gana DarpaNam. We have given a note as to whether it is as per per “Gana Sandhi grantham” book (GS) or taken from other books for the benefit of readers.

Whatever is **not in Bold** or marked **in red font** is information for the readers, that it is an additon by VedaVMS Team. But Notes provided by VedaVMS is in normal or bold font in brackets.

Abbreviations

- GS – Gana Sandhi (this Book)
- PS - prAtiSAkyam
- GD – Gana Darpanam
- JD – Jata Darpanam
- JM – Jata Mani

All the four books mentioned above are available in www.vedavms.in under page SikShA and Lessons.

Special note to readers

- The vaakyams given in each of the prapaataka is numbered serially by us though such numbering is not given in the source book. Even the source book does not have panchati reference for each item but VedaVMS Team has provided Samhita reference for each item for better understanding and guidance.
- The source book has given an earlier panchaati sometimes in the later chapter . For example, a vakyam of TS 1.5.6.3 may be serial numbered by us as 23 based on the order in the Book, but T.S 1.5.6.2 may be given next, which we have numbered as 24.
- We have cut and paste vakyam from SamhitA text therefore, sometimes the first and final letters of the vaakyam may have incorrect swaram reference e.g last letter of vakyam is shown as anudAttam, first letter of a vakyam is Swaritam; these may be ignored.
- Kindly ignore extra spaces given between padams, if any.
- Please give your valuable suggestions, comments and notify errors to our email id - vedavms@gmail.com

=====

Table of Contents

Ghana Sandhi – Kaandam 3	7
3.1 तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः – न्यूनकर्माभिधानं	7
Section 1 - General panchaati	7
Section 2 - Katina Ghana panchaati	13
3.2 तृतीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – पवमानग्राहादीनां व्याख्यानं	14
Section 1 - General panchaati	14
Section 2 - Katina Ghana panchaati	24
3.3 तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – वैकृतविधीनामभिधानं	25
Section 1 - General panchaati	25
Section 2 - Katina Ghana panchaati	30
3.4 तृतीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिहोमाभिधानं	31
Section 1 - General panchaati	31
Section 2 - Katina Ghana panchaati	39
3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिशेषाभिधानं	41
Section 1 - General panchaati	41
Section 2 - Katina Ghana panchaati	47
Alopa PrasanaaH	48
Alopa AnuvakaaH	48
Punarukta alopa Vaakyaani	49
Punarukta lopa Vaakyaani	49
Lopam and Alopam for same word	50
Dvipadam	51
Tri kramam	51

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिःओं

Ghana Sandhi – Kaandam 3

3.1 तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः – न्यूनकर्माभिधानं

Section 1 - General panchaati

1. नीलमस्य हरो व्येत्यबद्धं मनः – TS 3.1.1.2

2. मा तपोनिर्वधिष्ट – TS 3.1.1.3

तपः । निः । – (निर् णिष्टपः)

3. न तपोनिर्घन्त्यग्निर्वै – TS 3.1.1.3

तपः । निः । – (निर् णिष्टपः)

4. पुरएता ते अस्त्वित्याह – TS 3.1.1.4

5. स एनञ् सं पारयत्येदमगन्म देवयजनं – TS 3.1.1.4

6. इत्याहर्षामाभ्याञ् ह्येषः – TS 3.1.1.4

7. आशिषमेवै तामा शास्ते ॥ – TS 3.1.1.4

8. सोमस्य क्रयादेवमभि मन्त्रयेत - TS 3.1.2.1 - (kampam)

3.1.2.1(46)- एवम् । अभि । मन्त्रयेत ।

एव मभ्या(१)भ्येव मेव मभि मन्त्रयेत मन्त्रयेता भ्येव मेव मभि
मन्त्रयेत ।

9. अथ क्व तानूनप्त्रं प्रति - TS 3.1.2.2 - (kampam)

3.1.2.2(23)- क्व । तानूनप्त्रम् । प्रति ।

क्व तानूनप्त्रम् तानूनप्त्रम् क्वा(१) क्व तानूनप्त्रम् प्रति प्रति
तानूनप्त्रम् क्वा(१) क्व तानूनप्त्रम् प्रति ।

10. मनसि जुहोमीत्येषा वै - TS 3.1.2.2

11. तिष्ठन्नाश्रावयेत् - TS 3.1.2.3 - [तिष्ठ(ग्) स्तिष्ठन्]

12. स्वं यद्वायव्यं वा चमसं वा - TS 3.1.2.4

13. स्वादेव नैति यो वै सोमम् - TS 3.1.2.4

14. प्रत्येव सोमश्चास्थापयति प्रति स्तोमं - TS 3.1.2.4

स्थापयति । प्रति । = प्रति प्रति स्थापयति (no "Sha" tvam)

15. अन्वनाश्चिसि प्र वर्तयन्त्यथ वै - TS 3.1.3.1

अनाश्चिसि । प्र । = [अना(ग्)सि प्र प्राणा(ग्) स्यना(ग्)सि प्र]

16. स वैव स्यान्निर्मन्थ्यं वा कुर्यात् – TS 3.1.3.2

17. अव द्वेथ् सैव ततः प्रायश्चित्तिः – TS 3.1.3.2

18. आर्तिमाच्छेयुरिति कुविदङ्गति – TS 3.1.3.2

19. प्र वेदय चिकित्वाञ् अनु – TS 3.1.4.1 –
चिकित्वा(ग्) चिकित्वान्

20. अग्निस्ताञ् अग्रे प्र मुमोक्तु – TS 3.1.4.2 -
[ता(ग्) स्तान्]

21. यत् पशुर्मायुमकृतोरो वा – TS 3.1.4.3

22. त्वामु ते दधिरे हव्यवाहम् – TS 3.1.4.4

23. आग्नेय्यर्चा ऽग्नीद्ध्रमभि मृशेत् – TS 3.1.6.1

24. एवैनमन्तरेत्यद्य वाव रथन्तरम् – TS 3.1.7.2

25. यद्यग्निष्टोमः सोमः परस्तात् – TS 3.1.7.3

अग्निष्टोमः । सोमः । = (सोमः सोमो अग्निष्टोमो ऽग्निष्टोमः)

26. यद्युक्थ्यः स्यादतिरात्रं कुर्वीत – TS 3.1.7.3

3.1.7.3(69)– स्यात् । अतिरात्रम् । कुर्वीत ।

स्या दतिरात्र मतिरात्र(ग्) स्याथ् स्या दतिरात्रम् कुर्वीत कुर्वीता
तिरात्र(ग्) स्याथ् स्या दतिरात्रम् कुर्वीत ।

27. सर्वगणं॑ मा॒ तर्प॑यत॒ तर्प॑यत॒ मा॒ ग॒णा॒ मे॒ मा॒ वि॒ तृ॒ष॒न्नो॑ष॒धयः॑ –
TS 3.1.8.1 & TS 3.1.8.2

28. ऋ॒त॒प्र॒जा॒ता॒ भ॒ग॒ इ॒द्वः॑ स्याम॒ । – TS 3.1.8.2

29. आ॒ घा॒र॒ये॒द॒ध्व॒रो॒ य॒ज्ञो॑ऽयम् – TS 3.1.9.3

अ॒ध्व॒रः॑ । य॒ज्ञः॑ । = य॒ज्ञो॑ अ॒ध्व॒रो॒ अ॒ध्व॒रः॑

30. क॒था॒ मा॒ नि॒र॒भा॒गि॒ति॒ न॒ त्वा॒ नि॒र॒भा॒क्ष॒मि॒त्य॒ब्र॒वीत् – TS 3.1.9.4

न॒ । त्वा॒ । निः॑ । = त्वा॒ नि॒ णि॒ष्ट्वा॒ त्वा॒ निः॑

31. म॒ह्य॒मि॒मा॒नि॒त्य॒ब्र॒वी॒न्न॒ वै॒ तस्य॑ ते – TS 3.1.9.6

32. य॒ज्ञे॒ मा॒ऽऽ॒ भ॒जा॒थ॒ ते॒ प॒शून् – TS 3.1.9.6

ते॒ । प॒शून्॑ । = प॒शून्॑ ते (“n” does not become “gg”)

33. ना॒भ्य॒म॒न्य॒त॒ यत्रै॒त॒ मे॒वं – TS 3.1.9.6 – (kampam)

3.1.9.6(47)- अ॒भि॒ । अ॒म॒न्य॒त॒ । यत्र॑ ।

अ॒भ्य॒म॒न्य॒ता॒ म॒न्य॒ता॒ भ्या॑(१)भ्य॒म॒न्य॒त॒ यत्र॑ यत्रा॒म॒न्य॒ता॒
भ्या॑(१)भ्य॒म॒न्य॒त॒ यत्र॑ ।

34. जु॒ष्टो॑ वा॒चो॑ भू॒यासं॑ – TS 3.1.10.1 – (alopa anuvaakam)

35. म॒धु॒म॒त् तस्मि॑न् मा॒ धाः॑ स्वा॒हा॒ सर॑स्व॒त्यै ॥ – TS 3.1.10.1

36. वैष्णव्यर्चा पुनरेत्योप तिष्ठते – TS 3.1.10.3

3.1.10.3(28)– पुनः । एत्य । उप ।

पुन रेत्येत्य पुनः पुन रेत्योपो पेत्य पुनः पुन रेत्योप ।

etya + etya is etyeta (not etaitya)

37. विष्णो त्वन्नो अन्तमः - TS 3.1.10.3 – (अन्तमो अन्तमः)

38. तदेवास्यैतेनाऽऽ* प्याययति ॥ – TS 3.1.10.3

39. अग्निना रयिमश्नवत् – TS 3.1.11.1 - **alopa anuvaakam**

40. गोमाँ अग्नेऽविमाँ अश्वी यज्ञो नृवथ्सखा सदमिदप्रमृष्यः ।

इडावाँ एषो असुर प्रजावान् दीर्घो रयिः पृथुबुद्धनः सभावान् ॥

TS 3.1.11.1 – **kampam** + पुनरुक्त लोपम्

3.1.11.1(9)- गोमान् । अग्ने । अविमान् ।

गोमा(ग्म्) अग्नेऽग्ने गोमान् गोमा(ग्म्) अग्नेऽविमा(ग्म्)

अविमा(ग्म्) अग्ने गोमान् गोमा(ग्म्) अग्नेऽविमान् ।

3.1.11.1(12)- अश्वी । यज्ञः । नृवथ्सखा ।

अश्वी यज्ञो यज्ञो(ओ१) ऽश्वयश्वी यज्ञो नृवथ्सखा नृवथ्सखा

यज्ञो(ओ१) ऽश्वयश्वी यज्ञो नृवथ्सखा ।

41. शिवस्त्वष्टरिहा गहि विभुः पोषे - TS 3.1.11.2

42. यज्ञेयज्ञे न उदव ॥ - TS 3.1.11.2

18) 3.1.11.2(15)- यज्ञेयज्ञे । नः । उत् ।
यज्ञेयज्ञे नो नो यज्ञेयज्ञे यज्ञेयज्ञे न उदुन् नो यज्ञेयज्ञे यज्ञेयज्ञे न उत् ।

43. असितवर्णा हरयः सुपर्णाः - TS 3.1.11.4 - (alopam)

3.1.11.4(22)- असितवर्णाः । हरयः । सुपर्णाः ।
असितवर्णा हरयो हरयो असितवर्णा असितवर्णा हरयः
सुपर्णाः सुपर्णा हरयो असितवर्णा असितवर्णा हरयः सुपर्णाः ।

44. त आ ऽववृत्रन्थ् सदनानि कृत्वाऽऽदित् पृथिवी - TS 3.1.11.4

45. त्या चिदच्युताऽग्ने - TS 3.1.11.6 - (अग्ने ऽग्ने) - lopam

3.1.11.6(28)- अच्युता । अग्ने । पशुः ।
अच्युता ऽग्ने ऽग्ने अच्युता ऽच्युता ऽग्ने पशुः पशुः
अच्युता ऽच्युता ऽग्ने पशुः ।

46. धामा ह यत् ते अजर वना - TS 3.1.11.6

47. अर्वाडेतेन स्तनयिन्नुनेह्यपः - TS 3.1.11.7

48. अत्यं॑ न मि॒हे वि॑ नयन्ति॑ वा॒जिनम् - TS 3.1.11.7

49. क्रोशा॑ति॒ गर्दा॑ क॒न्येव॑ तु॒न्ना - TS 3.1.11.8

50. उदु॒त्यं चि॒त्रं ॥ और्व॑भृ॒गुवच्छु॑चिम् - TS 3.1.11.8

Section 2 - Katina Ghana panchaati

51. तपो॑ऽस्य॒निर्घ्न॑न्त्यु॒न्दतीः - TS 3.1.1.3

52. स्वं॑ च॒मसो॑ऽस्य॒ स्वं - TS 3.1.2.4

53. यत् प॒शुर्मा॒युम॑कृ॒तेति॑ जुहोति - TS 3.1.5.2

54. वाव॑ रथ॒न्तरं॑ भ॒विष्य॑द् बृ॒हत् - TS 3.1.7.3

55. सु॒वर्गं॑ लो॒कं न प्र॑ जानन्ति - TS 3.1.9.5

56. मह्य॑मि॒मानित्य॑ब्रवीत् - TS 3.1.9.6

==== तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः ====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिःओं

3.2 तृतीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - पवमानग्राहादीनां व्याख्यानं

Section 1 - General panchaati

1. गायत्रछन्दा अनु त्वाऽऽरभे - TS 3.2.1.1

2. इन्द्राय त्वेत्याधवनीयम् - TS 3.2.1.3

3. सवनमवलुम्पन्त्यनञ्शु कुर्वन्त

उपाञ्शुञ्हुत्वोपाञ्शुपात्रेऽञ्शुमवास्य तन्तृतीयसवने

ऽपिसृज्याभि षुणुयाद् यदाप्याययति तेनाञ्शुमद् यदभिषुणोति

तेनर्जीषि सर्वाण्येव - TS 3.2.2.1

4. पितृयज्ञं त्र्यम्बकाञ्स्तृतीयसवनम् - TS 3.2.2.3

त्र्यंबकान् - (त्र्यम्बकाञ् स्त्र्यम्बकान्)

3.2.2.3(15)- पितृयज्ञम् । त्र्यंबकान् । तृतीयसवनम् ।

पितृयज्ञम् त्र्यंबका(ग्) स्त्र्यंबकान् पितृयज्ञम् पितृयज्ञम् त्र्यंबका(ग्)

स्तृतीयसवनम् तृतीयसवनम् त्र्यंबकान् पितृयज्ञम् पितृयज्ञम् त्र्यंबका(ग्)

स्तृतीयसवनम् ।

5. तद॑ध्व॒रस्या॑ऽध्व॒रत्वं॑ ततो॑ दे॒वाः – TS 3.2.2.3 – alopam

ततो॑ अ॒ध्व॒रत्वं॑

6. ओष॑धी॒भ्यो ऽच्छिन्न॑स्य ते रयि॑पते – TS 3.2.3.1

7. अ॒भि प॑वत आमया॒व्यवै॑क्षेत – TS 3.2.3.3

8. आ॒त्मने॑ ऽङ्ग॑भ्य आयु॑षे वी॒र्या॑य – TS 3.2.3.2

9. आयु॑षाऽभि प॑वतेऽभि॒चर॑न्नवै॒क्षेत – TS 3.2.3.4

10. य॒ज्ञकृ॑तः स्थ॒ ते माऽस्मि॑न्. य॒ज्ञ उप॑ – TS 3.2.4.1

11. यस्ता॑ वि॒द्वान् प्र॒सर्प॑ति – TS 3.2.4.3

ताः । वि॒द्वान् । = वि॒द्वान्(ग्) स्ताः

12. शि॒थिरे॑ समी॒ची माऽह॑स॒स्पात॑म् – TS 3.2.4.3

13. अहे॑ दैधिष॒व्योद॑तस्तिष्ठाऽन्य॒स्य – TS 3.2.4.4

14. उ॒न्नि॒वत॑ उदु॒द्धत॑श्च गेषं॒ पातं॑ – TS 3.2.4.4

15. दक्षि॑णार्द्धं॒ परे॑क्षेताऽग॒न्त पि॑तरः – TS 3.2.4.5

16. प॑तये॒ नमः॑ – TS 3.2.4.4

प॑तये । नमः॑ । = नमो॑ नम॒स्पत॑ये

17. भक्षेहि माऽऽ विश – TS 3.2.5.1

Note: This is given as trikramam based on Vaakyam where “mA” and “A” both seem like udAttam. Actually “mA” has anudattam and “A” is udattam in pada paadam. In Vaakyam “mA” has acquired the udAttam of padam “A (eti)” in sandhi; so as per rule two ‘A’ sounds with udAttam are not there. **This is not a trikramam** .

Full padam – भक्ष॑ । आ॒ । इ॒हि॒ । मा॒ । आ॒ । वि॒श॒ ।

17.1 पदानि – भक्ष॑ । आ॒ । इ॒हि॒ ।

घन वाक्यम् – भक्षा॑ भक्ष॑ भक्षेही॒ह्या॑ भक्ष॑ भक्षेहि॑ ।

17.2 पदानि – आ॒ । इ॒हि॒ । मा॒ ।

घन वाक्यम् – एही॒ह्येहि॑ मा॒ मे॒ह्येहि॑ मा॒ ।

17.3 पदानि – इ॒हि॒ । मा॒ । आ॒ ।

घन वाक्यम् – इ॒हि॒ मा॒ मेही॒हि॒ माऽऽ मेही॒हि॒ मा॒ ।

17.4 पदानि – मा॒ । आ॒ । वि॒श॒ ।

घन वाक्यम् – माऽऽ मा॒ माऽऽ वि॒श॒ वि॒शा॒ मा॒ माऽऽ वि॒श॒ ।

18. सुप्रजास्त्वायेहि वसो पुरोवसो – TS 3.2.5.1

19. गणान् मे॒ मा॒ विती॑तृषः । शि॒वो मे॑ स॒प्तर॑.षीनुप॑ तिष्ठस्व॒ मा॒
मेऽवा॒ङ्नाभि॑मति॑ गाः ॥ – TS 3.2.5.3

20. किमु धूर्तिरमृत मर्त्यस्य ॥ – TS 3.2.5.4

21. पुनरा ऽहार्जातवेदाः – TS 3.2.5.4

22. आपूर्याः स्थाऽऽमा पूरयत प्रजया च – TS 3.2.5.5

पदानि – स्थ । आ । मा ।

घन वाक्यम् – स्था स्थ स्था मा माऽऽ स्थ स्था मा ॥

23. एतत् ते तत ये च त्वामनु – TS 3.2.5.5

24. लोकेस्थ युष्माऽस्तेऽनु – TS 3.2.5.6

स्थ । युष्मान् । = (युष्मान् थस्थ)

25. अवयजनमस्यप्सु धौतस्य – TS 3.2.5.7 – **kampam**

3.2.5.7(21)– अवयजनम् । असि । अप्सु ।

अवयजन मस्य स्यवयजन मवयजन मस्यप्स्वा(१)प्स्व स्यवयजन
मवयजन मस्यप्सु ।

26. यो भक्षो अश्वसनिर्यो गोसनिः – TS 3.2.5.7

अश्वसनिः । यः । = (यो यो अश्वसनिः)

27. एकमिष विष्णुस्त्वाऽनु वि चक्रमे – TS 3.2.6.1

28. ऋद्ध्यासमद्य पृषतीनां – TS 3.2.6.1

Padam – ऋद्ध्यासम् । अद्य । पृषतीनाम् ।

3.2.6.1(7)– ऋ॒द्ध्य॑स॒म् । अ॒द्य॑ । पृ॒ष॒ती॒ना॒म् ।

ऋ॒द्ध्य॑स॒ म॒द्याद्य॑ र्द्ध्य॑स॒ मृ॒द्ध्य॑स॒ म॒द्य॑ पृ॒ष॒ती॒ना॒म् पृ॒ष॒ती॒ना॒ म॒द्य॑
र्द्ध्य॑स॒ मृ॒द्ध्य॑स॒ म॒द्य॑ पृ॒ष॒ती॒ना॒म् ।

29. यो॒नेः॑ प्रा॒णं॑ निर्मि॒मी॒ते – TS 3.2.6.3

प्रा॒णम् । निः॑ । = (निर् णिष् प्रा॒णम्)

3.2.6.3(50)- प्रा॒णम् । निः॑ । मि॒मी॒ते ।

प्रा॒णम् निर् णिष् प्रा॒णम् प्रा॒णम् निर् मि॒मी॒ते मि॒मी॒ते निष् प्रा॒णम् प्रा॒णम्
निर् मि॒मी॒ते ।

30. वैष्ण॑व्यर्चा पुनर्गृ॒ह्णा॒ति – TS 3.2.6.3

ऋ॒चा । पु॒नः॑ = पु॒नः पु॒नर् ऋ॒च॑ र्चा

3.2.6.3(62)- ऋ॒चा । पु॒नः॑ । गृ॒ह्णा॒ति ।

ऋ॒चा पु॒नः पु॒नर् ऋ॒च॑ र्चा पु॒नर् गृ॒ह्णा॒ति गृ॒ह्णा॒ति पु॒नर् ऋ॒च॑ र्चा पु॒नर्
गृ॒ह्णा॒ति ।

31. दे॒व स॒वि॒तरे॒तत् ते प्रा॒ऽऽह॑ तत् प्र च सु॒व प्र च य॒ज

बृ॒ह॒स्प॒तिर्ब्र॒ह्मा ऽऽयु॑ष्मत्या ऋ॒चो॑ मा गा॒त त॒नू॒पात् – TS 3.2.7.1

ऋ॒चः । मा॑ । = ऋ॒चो॑ मा म॒र्च॑ र्च ऋ॒चो॑ मा

3.2.7.1(17)– ऋ॒चः । मा॑ । गा॒त ।

ऋ॒चो॑ मा म॒र्च॑ ऋ॒चो॑ मा गा॒त गा॒त म॒र्च॑ ऋ॒चो॑ मा गा॒त ।

32. ब्रह्मवर्चसं माऽऽ गम्यात् ॥ – TS 3.2.7.2 (not trikramam)

Padam - ब्रह्मवर्चसम् । मा । आ । गम्यात् ॥

3.2.7.2(22)- ब्रह्मवर्चसम् । मा । आ ।

ब्रह्मवर्चसम् मा मा ब्रह्मवर्चसम् ब्रह्मवर्चसम् मा ऽऽमा ब्रह्मवर्चसम्
ब्रह्मवर्चसम् मा ।

(trikramam not formed here)

33. सो अस्माञ् अधिपतीन् – TS 3.2.7.2

अस्माञ् अस्मान्

3.2.7.2(40)- सः । अस्मान् । अधिपतीन् ।

सो अस्मा(ग्म्) अस्मान् थ्स सो अस्मा(ग्म्) अधिपती नधिपती नस्मान्
थ्स सो अस्मा(ग्म्) अधिपतीन् ।

34. श्येनाय पत्वने स्वाहा – TS 3.2.8.1 – (alopa anuvaakam)

35. यज्ञपतिमृषय एनसा ऽऽहुः । – TS 3.2.8.1 & 8.2

36. स उ पात्वस्माननन्यान् – TS 3.2.8.2 – (deergham)

3.2.8.2(32)- सः । उ । पातु ।

स उ वु स स उ पातु पातु स स उ पातु ।

37. एनश्चकृवान् महि – TS 3.2.8.2

एनः । चकृवान् । महि । = [चकृवा(ग्म्) श्चकृवान्]

3.2.8.2(44)- ए॒नः॑ । च॒कृ॒वान् । म॒हि॑ ।

ए॒न॑ श्च॒कृ॒वा(ग्) श्च॒कृ॒वा॑ ने॒न॑ ए॒न॑ श्च॒कृ॒वान् म॒हि॑ म॒हि॑ च॒कृ॒वा॑ ने॒न॑
ए॒न॑ श्च॒कृ॒वान् म॒हि॑ ।

38. या॒न॒ग्न॒योऽन्व॑त॒प्यन्त॑ – TS 3.2.8.3

अ॒ग्न॒यः॑ । अ॒न्व॒त॒प्यन्त॑ । = (अ॒ग्न॒यो अ॒ग्न॒यो ऽन्व॑त॒प्यन्त॑)

3.2.8.3(10)- अ॒ग्न॒यः॑ । अ॒न्व॒त॒प्यन्त॑ । धि॒ष्णि॒याः॑ ।

अ॒ग्न॒यो ऽन्व॑त॒प्यन्ता॑ न्व॒त॒प्यन्ता॑ ग्न॒यो अ॒ग्न॒यो ऽन्व॑त॒प्यन्त॑ धि॒ष्णि॒या
धि॒ष्णि॒या अ॒न्व॒त॒प्यन्ता॑ ग्न॒यो अ॒ग्न॒यो ऽन्व॑त॒प्यन्त॑ धि॒ष्णि॒याः॑ ।

39. न॒ न॒ये॒दैभ्यो॑ वृ॒श्च्ये॒त – TS 3.2.8.4

40. कृ॒ण्वानो॑ अ॒न्या॑ अ॒ध॒रान् – TS 3.2.8.5

अ॒न्यान् । अ॒ध॒रान् । = [अ॒न्या(ग्) अ॒ध॒रा न॒ध॒रा न॒न्या(ग्)
अ॒न्या(ग्) अ॒ध॒रान्]

3.2.8.5(31)- अ॒न्यान् । अ॒ध॒रान् । स॒प॒त्नान् ॥

अ॒न्या(ग्) अ॒ध॒रा न॒ध॒रा न॒न्या(ग्) अ॒न्या(ग्) अ॒ध॒रान् थ्स॒प॒त्नान् थ्स॒प॒त्ना
न॒ध॒रा न॒न्या(ग्) अ॒न्या(ग्) अ॒ध॒रान् थ्स॒प॒त्नान् ।

41. भू॒तम॑सि भू॒ते मा॑ धाः – TS 3.2.8.5

अ॒सि॒ । भू॒ते॒ । = (भू॒ते॒ ऽस्य॑सि)

3.2.8.5(35)- अ॒सि॒ । भू॒ते॒ । मा॑ ।

अ॒सि॒ भू॒ते॒ भू॒ते॒ ऽस्य॑सि॒ भू॒ते॒ मा॑ मा॑ भू॒ते॒ ऽस्य॑सि॒ भू॒ते॒ मा॑ ।

42. वज्र॑मे॒नम॑भि प्र॒ वर्त॑यति – TS 3.2.9.1 – (kampam)

3.2.9.1(7)- ए॒नम् । अ॒भि॒ । प्र॒ ।

ए॒न॒ म॒भ्या॑(१)भ्ये॒न॒ मे॒न॒ म॒भि॒ प्र॒ प्रा॒भ्ये॑न॒ मे॒न॒ म॒भि॒ प्र॒ ।

43. स॒ त्वा॑ अ॒ध्व॒र्युः॑ स्या॒द्यो॑ यथा॒सव॑नं – TS 3.2.9.2

3.2.9.2(24)- तु॒ । वै॒ । अ॒ध्व॒र्युः॑ ।

त्वे॒ वै॒ तु॒ त्वा॑ अ॒ध्व॒र्यु॑ र॒ध्व॒र्यु॑र् वै॒ तु॒ त्वा॑ अ॒ध्व॒र्युः॑ ।

44. प॒श॒व॒स्तृ॑तीयस॒वनं॑ प॒शू॒ने॒व – TS 3.2.9.4

तृ॒ती॒य॒स॒व॒नम् । प॒शू॒न् । = । प॒शू॒न् तृ॒ती॒य॒स॒व॒नं

("n" is not becoming "gg")

3.2.9.4(34)- तृ॒ती॒य॒स॒व॒नम् । प॒शू॒न् । ए॒व ।

तृ॒ती॒य॒स॒व॒नम् प॒शू॒न् प॒शू॒न् तृ॒ती॒य॒स॒व॒नम् तृ॒ती॒य॒स॒व॒नम् प॒शू॒ ने॒वै॒व

प॒शू॒न् तृ॒ती॒य॒स॒व॒नम् तृ॒ती॒य॒स॒व॒नम् प॒शू॒ ने॒व ।

45. अ॒स्मि॒न् द॑धाति॒ तद्य॑न्नाप॒हनी॑त॒ पुरा॑ऽस्य – TS 3.2.9.4 & 9.5

46. यथा ऽऽय॑तया॒ समृ॑च्छते॒ तादृ॑गेव॒ तद्यद॑र्द्धर्चा॒ल्लुप्ये॑त

यथा - TS 3.2.9.5

47. ए॒व भ॒वत्या॑ऽस्य॒ प्रजा॑यां॒ वा॒जी - TS 3.2.9.6

48. होता॑ नैत्यास्त इ॒व ही॒यमथो॑ इ॒मामे॒व तेन॑ यज॒मानो॑ दुहे॒
यत् तिष्ठन् - TS 3.2.9.6 = [तिष्ठ(ग्) स्तिष्ठन्]

3.2.9.6(43)- तिष्ठन् । प्रतिगृणाति । अमुष्याः ।

तिष्ठन् प्रतिगृणाति प्रतिगृणाति तिष्ठ(ग्) स्तिष्ठन् प्रतिगृणा त्यमुष्या
अमुष्याः प्रतिगृणाति तिष्ठ(ग्) स्तिष्ठन् प्रतिगृणा त्यमुष्याः ।

49. तिष्ठ॑तीव॒ ह्यसा॑वथो॒ अमू॑मेव - TS 3.2.9.7

50. अस्य॑तसदसि॒ चक्षु॑ष्पाभ्यां॒ त्वा - TS 3.2.10.1

51. दु॒श्चक्षा॑ मा॒ऽव ख्य॑न्मयि॒ वसुः॑ - TS 3.2.10.2

52. प्र सो अ॒ग्ने तव॑ - TS 3.2.11.1 - (alopa anuvaakam)

53. अ॒ग्ने त्री॑ ते॒ वाजि॑ना - TS 3.2.11.1 - (lopam)

3.2.11.1(25)- अ॒ग्ने । त्री॑ । ते॒ ।

अ॒ग्ने त्री॑ त्र्यग्ने॒ ऽग्ने॑ त्री॑ ते॒ ते त्र्यग्ने॒ ऽग्ने॑ त्री॑ ते॒ ।

54. पूर्व्यँ वचोऽग्नये – TS 3.2.11.1
(अग्नये अग्नये)

3.2.11.1(15)- पूर्व्यम् । वचः । अग्नये ॥

पूर्व्यँ वचो वचः पूर्व्यम् पूर्व्यँ वचोऽग्नये अग्नये वचः पूर्व्यम् पूर्व्यँ वचोऽग्नये ।

55. अवो यक्षि विद्वानथा भव – TS 3.2.11.2 – (lopam)

अवो ऽवो

3.2.11.2(47)- अवः । यक्षि । विद्वान् ।

अवो यक्षि यक्ष्यवो ऽवो यक्षि विद्वान्. विद्वान्. यक्ष्यवो ऽवो यक्षि विद्वान् ।

56. स त्रीरेकादशां इह ॥ – TS 3.2.11.3

त्रीन् । एकादशान् । = त्री(ग्म्) रेकादशा(ग्म्) एकादशान् त्री(ग्म्) स्त्री(ग्म्) रेकादशान्

3.2.11.3(13)- त्रीन् । एकादशान् । इह ॥

त्री(ग्म्) रेकादशा(ग्म्) एकादशान् त्री(ग्म्) स्त्री(ग्म्) रेकादशा(ग्म्) इहे हैकादशान् त्री(ग्म्) स्त्री(ग्म्) रेकादशा(ग्म्) इह ।

57. हथो अप्रत्यसुरस्य वीरान् ॥ – TS 3.2.11.3

Section 2 - Katina Ghana panchaati

58. त्रीणि वाव सवनान्यथ – TS 3.2.2.1
59. अग्निः पृथिव्या यमः पितृभ्यः – TS 3.2.4.4
60. भक्षेहि मा ऽऽ विश – TS 3.2.5.1
61. शस्तोक्थस्य हरिवतः – TS 3.2.5.5
62. स्वधायै नमो वः पितरः – TS 3.2.5.6
63. यज्ञपतिं दुहे यज्ञपतिः – TS 3.2.7.3
64. प्र मुञ्चा स्वस्तये ये – TS 3.2.8.3
65. ऋचः प्रणव उक्थशसिनां – TS 3.2.9.6
66. भव यजमानाय शँ योः ॥ – TS 3.2.11.3
-

==== तृतीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः ====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

3.3 तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - वैकृतविधीनामभिधानं

Section 1 - General panchaati

1. तेजो॑ मा॒ मा॒ हा॑सीन्मा॒ऽहं - TS 3.3.1.1

2. मा॒ मा॑ꣳ सुव॑र्. हा॑सीन् मयि॑ मे॒धां - TS 3.3.1.2

3. उपे॑हि॒ मान्दा॑सु ते शु॒क्र शु॒क्रम् - TS 3.3.3.1

4. प्रि॒यं पा॑थो अ॒पीहि॑ व॒शी त्वं दे॑व - TS 3.3.3.3

5. पा॑थो अ॒पीह्य॑स्मथ्स॒खा त्वं - TS 3.3.3.3

6. पा॑थो अ॒पीह्या॑ नः प्रा॒ण ए॒तु - TS 3.3.3.3

6.1 पदानि - अ॒पि । इ॒हि । आ ।

घन वाक्यम् - अ॒पी॒ही ह्य॒प्यपी॒ ह्ये॒ह्यप्यपी॒ह्या ।

6.2 पदानि - इ॒हि । आ । नः ।

घन वाक्यम् - इ॒ह्ये॒ही॒ह्या नो॑ न ए॒ही॒ह्या नः॑ ।

7. द॒ध॒न्वे वा॒ यदी॑मनु॒ वोच॑द् ब्र॒ह्मा॒णि वे॒रु तत् । - TS 3.3.3.3

उ॒ । तत् = (उ॒ तत् तद् तत् ।)

8. हिरण्यमभि व्यनित्यमृतं वै – TS 3.3.4.3 – (kampam)

3.3.4.3(22)- अभि । वि । अनिति ।

अभि वि व्या(१)भ्यभि व्यनि त्यनिति व्या(१)भ्यभि व्यनिति ।

9. इत्याहाऽऽयुरेवाव रुन्धे – TS 3.3.5.3

10. व्योमेमामेवाभि जयति – TS 3.3.5.4 – (kampam)

3.3.5.4(20)– इमाम् । एव । अभि ।

इमा मेवैवे मा मिमा मेवाभ्या(१)भ्येवे मा मिमा मेवाभि ।

11. प्रजा अनु प्र जायन्ते – TS 3.3.6.3

अनु । प्र । = (प्राण्वनु)

12. तदनु छन्दाऽस्यपाऽक्रामन् – TS 3.3.7.2

छन्दाऽसि । अप । = (अपच्छन्दा(ग्)सि)

(“ca” becomes “cCa” in sandhi)

13. छन्दोभिरर्चति यत् किं चार्चति यदिन्द्रो वृत्र-महन्नमेद्ध्यं तद्-
यद्-यतीनपावपदमेद्ध्यं तदथ कस्मात् – TS 3.3.7.3

14. आयुर्दा अग्ने हविषो जुषाणो घृतप्रतीको घृतयोनिरेधि ।

घृतं पीत्वा मधुचारु गव्यं पितेवपुत्रमभि रक्षतादिमं ॥ – TS 3.3.8.1

(punarukta alopam)

3.3.8.1(1)- आ॒यु॒र्दाः॑ । अ॒ग्ने॑ । ह॒वि॒षः॑ ।

आ॒यु॒र्दा॑ अ॒ग्ने॑ अ॒ग्न॑ आ॒यु॒र्दा॑ आ॒यु॒र्दा॑ अ॒ग्ने॑ ह॒वि॒षो॑ ह॒वि॒षो॑ अ॒ग्न॑
आ॒यु॒र्दा॑ आ॒यु॒र्दा॑ अ॒ग्ने॑ ह॒वि॒षः॑ ।

15. इ॒है॒व स॒न् नि॒र॒व॒द॒ये त॒दे॒तत् त॒द॒ग्ने॑ अ॒नृ॒णो॑ भ॒वामि॑ । - TS 3.3.8.2

अ॒ग्ने॑ । अ॒नृ॒णः॑ । = (अ॒ग्ने॑ अ॒नृ॒णो॑ अ॒नृ॒णो॑ ऽग्ने॑ ऽग्ने॑ अ॒नृ॒णः॑)

3.3.8.2(14)- अ॒ग्ने॑ । अ॒नृ॒णः॑ । भ॒वामि॑ ॥ (alopam)

अ॒ग्ने॑ अ॒नृ॒णो॑ अ॒नृ॒णो॑ ऽग्ने॑ ऽग्ने॑ अ॒नृ॒णो॑ भ॒वामि॑ भ॒वा म्य॒नृ॒णो॑ ऽग्ने॑
ऽग्ने॑ अ॒नृ॒णो॑ भ॒वामि॑ ।

16. न॒ष्ट॒मा कृ॒धि पु॒न॒र्नः॑ – TS 3.3.8.3

कृ॒धि॑ । पु॒नः॑ । = (पु॒न॒स्कृ॒धि॑)

17. य॒म इ॒यं य॒मी कु॒सी॒दं वा॑ ए॒तत् – TS 3.3.8.3

18. स॒ नो॑ रा॒स्वाऽज्या॑नि॒र् रा॒यः॑ – TS 3.3.8.3

अ॒ज्या॑नि॒म् । रा॒यः॑ । = (अ॒ज्या॑नि॒(ग्म्) रा॒यो रा॒यो
अ॒ज्या॑नि॒ म॒ज्या॑नि॒(ग्म्) रा॒यः॑)

3.3.8.3(24)– अ॒ज्या॑नि॒म् । रा॒यः॑ । पो॒ष॒म् ।

अ॒ज्या॑नि॒(ग्म्) रा॒यो रा॒यो अ॒ज्या॑नि॒ म॒ज्या॑नि॒(ग्म्) रा॒य॑ स्पो॒ष॒म्
पो॒ष॒(ग्म्) रा॒यो अ॒ज्या॑नि॒ म॒ज्या॑नि॒(ग्म्) रा॒य॑ स्पो॒ष॒म् ।

19. मयीत्युपौषतीहैव सन् यमं – TS 3.3.8.4

20. कक्षमुपौषेद्यदि दहति पुण्यसमं – TS 3.3.8.4 & 8.5

21. एतेन ह स्म वा ऋषयः पुरा – TS 3.3.8.5

22. अग्निमेव तदाहैतन्मे गोपायेति – TS 3.3.8.6

23. मरुतां पितस्तदहं गृणामि । – TS 3.3.9.1

मरुताम् । पितः । = (पितरु मरुतां)

24. ततो न उग्रो वि भजा वसूनि ॥ – TS 3.3.9.2

25. यस्यैतानि न क्रियन्त एष ह त्वै – TS 3.3.9.2

26. आ वर्तन वर्तय नि निवर्तन वर्तयेन्द्र – TS 3.3.10.1

27. इदं वामास्ये हविः – TS 3.3.11.1 - (alopa anuvaakam)

28. बृहस्पतिर्नः परि पातु – TS 3.3.11.1

नः । परि । = (परि णो नः)

29. अनु नोऽद्याऽनुमतिर्यज्ञं – TS 3.3.11.3

अनु । नः । = (नो अन्वनु)

30. अन्विदनुमते त्वं – TS 3.3.11.3 – (अनुमते ऽनुमते)

31. दक्षाय॑ नो॑ हि॒नु॑ प्र॒ णः॑ – TS 3.3.11.4

हि॒नु॑ । प्र॒ । = (प्र॒ हि॒नु॑)

32. तस्यै॑ वय॑ꣳ हेड॑सि॒ मा ऽपि॑ भूम – TS 3.3.11.4

33. उप॒स्थ उ॒र्वन्त॑रि॒क्षꣳ सा॒ नः॑ – TS 3.3.11.4 – (kampam)

3.3.11.4(43)- उ॒रु । अ॒न्त॑रि॒क्षम् । सा॒ ।

उ॒र्वन्त॑रि॒क्ष म॒न्त॑रि॒क्ष मु॒रूꣳ(१)॑र्वन्त॑रि॒क्ष(ग्म्) सा॒ सा ऽन्त॑रि॒क्ष
मु॒रूꣳ(१)॑र्वन्त॑रि॒क्ष(ग्म्) सा॒ ।

34. सु॒भगां॑ वि॒द्वना॑प॒सम॑स्मिन्. य॒ज्ञे – TS 3.3.11.5

य॒ज्ञे अ॑स्मिन् (alopam)

3.3.11.5(43)- अ॑स्मिन् । य॒ज्ञे । सु॒हवा॑म् ।

अ॑स्मिन्. य॒ज्ञे य॒ज्ञे अ॑स्मिन् न॒स्मिन्. य॒ज्ञे सु॒हवा॑(ग्म्) सु॒हवा॑म्
य॒ज्ञे अ॑स्मिन् न॒स्मिन्. य॒ज्ञे सु॒हवा॑म् ।

Section 2 - Katina Ghana panchaati

35. आजसे जुहोम्योजोविदसि – TS 3.3.1.2
36. प्रियं पाथो अपीहि वशी – TS 3.3.3.3
37. उत्तरेष्वहस्स्वमुतो ऽर्वाञ्चः – TS 3.3.6.2
38. मनुष्याणामन्नं प्रजापतिं – TS 3.3.6.3
39. अमुष्मिन् लोके नैनीयेरन् यत् – TS 3.3.8.4
40. मन्यासै शञ्चनः कृधि । – TS 3.3.11.4

=====

==== तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

3.4 तृतीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिहोमाभिधानं

Section 1 - General panchaati

1. बृहस्पतिना चैवास्य प्रजापतिना – TS 3.4.1.1
2. इत्याह देवत्रैवैनां गमयति – TS 3.4.1.1
3. ब्रह्मणैवैनमा वर्तयति वि ते – TS 3.4.1.2
4. यदवद्येदति तद् रेचयेद् यन्नावद्येत् – TS 3.4.1.3
5. अष्टापदी ह्येषा ऽऽत्मा नवमः – TS 3.4.1.4
6. एवमिव हि पशुरुल्बमिव चर्मव मासमिवास्थीव यावानेव
पशुस्तमाप्त्वाऽव रुन्धेयस्यैषा – TS 3.4.1.4
7. अजा ऽसि रयिष्ठा पृथिव्याँ सीद – TS 3.4.2.2
8. उपो ते अन्धो मद्यमयामि – TS 3.4.2.1 = (अन्धो ऽन्धः)

3.4.2.1(13)– अन्धः । मद्यम् । अयामि ।

अन्धो मद्यम् मद्य मन्धो ऽन्धो मद्य मयाम्ययामि मद्य मन्धो ऽन्धो
मद्य मयामि ।

9. अपश्यत् तं निरवपत् – TS 3.4.3.1

तम् । निः । = (तं निर् णिष्टं तं निः)

3.4.3.1(24)– तम् । निः । अवपत् ।

तम् निर् णिष्टम् तम् निरवप दवपन् निष्टम् तम् निरवपत् ।

10. सोमः प्राजनयदग्निरग्रसत – TS 3.4.3.2

11. सा वा एषा सर्वदेवत्या यदजा वशा – TS 3.4.3.2

12. यः कामयेतानभिजितमभि जयेयमिति – TS 3.4.3.4

13. यः कामयेतान्नवानन्नादः स्यामिति – TS 3.4.3.3

14. वायोरेवैनामवरुद्ध्य ऽऽलभते – TS 3.4.3.4

15. तस्मादेवमाहाऽजाऽसि रयिष्ठेत्याहैष्वेवैनां लोकेषु
- TS 3.4.3.6 (kampam)

3.4.3.6(12)– इति । आह । एषु ।

इत्या हाहेती त्याहैष्वे(१)ष्वाहेती त्याहैषु ।

16. तन्तुं तन्वन् रजसो भानुमन्विहीत्याहे – TS 3.4.3.6

17. तस्यैवैषा शान्तिर्मनुर्भव – TS 3.4.3.7

18. त एवैतया यजेरन् तेषामेवै – TS 3.4.3.8

19. असुरानजयन्॑ यदजयन्॑ तज्जयानां॑ – TS 3.4.4.1

20. पितरः॑ पितामहाः॑ परे ऽवरे॑ तताः – TS 3.4.5.1

21. कर्मा॑ऽऽसीदा॑र्द्ध्यत॑ तद् यदसुराणां॑ – TS 3.4.6.1

22. कर्म॑णेश्से॑त् तत्र॑ होतव्याः – TS 3.4.6.1

23. यद् राष्ट्र॑भृद्भि॑ राष्ट्र॑मा ऽददत् तद् राष्ट्र॑भृताम् – TS 3.4.6.2

राष्ट्र॑भृद्भिः॑ । राष्ट्र॑म् । = (राष्ट्र॑भृद्भि॑ राष्ट्र॑भृद्भि॑ राष्ट्र॑म्)

24. तदभ्या॑तानानाम॑भ्यातान॑त्वं यज्जयैः॑ – TS 3.4.6.2

25. अज्या॑निष् राय॑स्पोषं – TS 3.4.7.2

अज्या॑निम् । रायः॑ । = (रायो॑ अज्यानिम्)

26. ओज॑सैवास्मा॑ ओजो॑ऽव रुन्ध॑ ओज॑स्व्येव भवति
- TS 3.4.8.2

3.4.8.2(27)– ओजः॑ । अव॑ । रुन्धे॑ ।

ओजो॑ ऽवा वौज॑ ओजो॑ ऽव रुन्धे॑ रुन्धे॑ ऽवौज॑ ओजो॑ ऽव रुन्धे॑ ।

3.4.8.2(28)– अव॑ । रुन्धे॑ । ओज॑स्वी ।

अव॑ रुन्धे॑ रुन्धे॑ ऽवाव॑ रुन्ध॑ ओज॑ स्व्यो॑ज॑स्वी रुन्धे॑ ऽवाव॑ रुन्ध॑
ओज॑स्वी ।

3.4.8.2(29)– रुन्धे॑ । ओज॑स्वी॒ । ए॒व ।

रुन्ध॑ ओज॑ स्व्यो॑जस्वी॒ रुन्धे॑ रुन्ध॑ ओज॑ स्व्ये॑ वैवौ॑ जस्वी॒ रुन्धे॑
रुन्ध॑ ओज॑स्व्ये॑व ।

27. प्र॒दरे॑ वैत॒द्वा अ॒स्यै॑ निर्ऋ॒तिगृ॑हीतं– TS 3.4.8.5

28. प्र॒जाप॑ति॒नैवा॒स्यान्ना॒द्यमा॑ दत्त॒ इ॒दम॒हम॒मुष्या॑ ऽऽमु॒ष्याय॑णस्य –
TS 3.4.8.6

29. च॒त्वार॑ आ॒र्षेयाः॑ प्रा॒श्नन्ति॑ – TS 3.4.8.7

आ॒र्षेयाः॑ । प्र॒ । = (आ॒र्षेयाः॑ प्र॒ प्रा॒र्षेया॑ आ॒र्षेयाः॑)

3.4.8.7(43)– आ॒र्षेयाः॑ । प्र॒ । अ॒श्नन्ति॑ ।

आ॒र्षेयाः॑ प्र॒ प्रा॒र्षेया॑ आ॒र्षेयाः॑ प्रा॒श्न॑ न्त्यश्नन्ति॒ प्रा॒र्षेया॑ आ॒र्षेयाः॑
प्रा॒श्नन्ति॑ ।

30. वा ए॒तम॑भि॒ मन्य॑न्ते – TS 3.4.9.3 – (kampang)

3.4.9.3(22)– ए॒तम् । अ॒भि । म॒न्यन्ते॑ ।

ए॒त॑ म॒भ्या(१)॑भ्ये॒त॑ मे॒त॑ म॒भि॑ म॒न्यन्ते॑ म॒न्यन्ते॑ ऽभ्ये॒त॑ मे॒त॑ म॒भि॑
म॒न्यन्ते॑ ।

31. छ॒न्दा॑ऽस्य॒यात॑यामान्य॒व रुन्ध॑ – TS 3.4.9.5

32. धातुस्तृतीयं निः – TS 3.4.9.7

तृतीयम् । निः । = (निर् णिष् तृतीयं)

33. तथैनं न प्र दहन्ति – TS 3.4.9.7

एनम् । न । प्र । = (प्र णैनं)

34. तमेवाऽऽभिरुपाऽऽप्नोति ॥ – TS 3.4.9.7

35. अस्मान्त्वावेशो अनमीवः – TS 3.4.10.1

अस्मान् । स्वावेशः । अनमीवः ।

= (स्वावेशो ऽस्मानस्मान्)

= (अनमीवो अनमीवः)

3.4.10.1(5)- अस्मान्त्वावेशः । अनमीवः ।

अस्मान्त्वावेशः स्वावेशो ऽस्मानस्मान्त्वावेशो

अनमीवो अनमीवः स्वावेशो ऽस्मानस्मान्त्वावेशो अनमीवः ।

36. अहोरात्राण्येवा ऽऽप्त्वेष्टकाः – TS 3.4.10.2

37. आवः क्षेम उत योगे – TS 3.4.10.1

आवः । क्षेमै । = (आव आवः क्षेमे)

3.4.10.1(31)- आवः॑ । क्षे॒मे॑ । उ॒त ।

आ॒वः॑ क्षे॒मे क्षे॒म आ॒व आ॒वः॑ क्षे॒म उ॒तो॒त क्षे॒म आ॒व आ॒वः॑ क्षे॒म
उ॒त ।

38. तद् य॒ज्ञ॒वा॒स्त्व॒वा॒स्त्वे॒व तद् यत् ततोः॑ – TS 3.4.10.2

39. तद् यद॒यु॒क्ते॑ जु॒हु॒याद् यथा॑ क्षे॒मे – TS 3.4.10.3

40. यथा॑ य॒ज्ञ॒वे॒श॒सं॑ वा॒ऽऽद॒हनं॑ वा॒ ता॒दृक् – TS 3.4.10.4

41. न॒श्ये॒दु॒द॒स्या॒ग्निः॑ सी॒देत् पु॒न॒रा॒धे॒यः॑ – TS 3.4.10.5

42. त॒नू॒स्त॒ये॒ह्या॑ रो॒हे॒त्या॒त्मन् – TS 3.4.10.5

3.4.10.5(29)- त॒या॑ । आ॒ । इ॒हि॑ ।

त॒या॑ ऽत॒या॑ त॒ये॒ही॒ ह्या॑ त॒या॑ त॒ये॒हि॑ ।

3.4.10.5(30)- आ॒ । इ॒हि॑ । आ॒ ।

ए॒ही॒ ह्ये॒ ह्ये॒ ह्ये॒ह्या॑ ।

3.4.10.5(31)- इ॒हि॑ । आ॒ । रो॒ह॑ ।

इ॒ह्ये॑ ही॒ह्या॑ रो॒ह॑ रो॒हे॑ ही॒ह्या॑ रो॒ह॑ ।

3.4.10.5(32)- आ॒ । रो॒ह॒ । इति॑ ।

आ॒ रो॒ह॒ रो॒हा॒ रो॒हेतीति॑ रो॒हा॒ रो॒हेति॑ ।

43. त्वम॑ग्ने॒ बृ॒हद् वयः॑ – TS 3.4.11.1 - (alopa anuvaakam)

44. प॒वि॒त्रम॒त्येति॑ रे॒भन् ॥ - TS 3.4.11.2

45. मा॒ न॒ आ॒युषि॑ मा॒ नो॒ गोषु॑ मा॒ नः – TS 3.4.11.2 & 11.3

46. बृ॒ह॒स्पति॑म॒भ्यर्का॑ अ॒नावन् ॥ – TS 3.4.11.3 – (kampam)

3.4.11.3(27)- अ॒भि । अ॒र्काः । अ॒नावन् ॥

अ॒भ्यर्का॑ अ॒र्का अ॒भ्या(१)॒भ्यर्का॑ अ॒नावन् न॒नावन् न॒र्का
अ॒भ्या(१)॒भ्यर्का॑ अ॒नावन् ।

47. बृ॒ह॒स्पति॑र॒भिक॑नि॒क्रद् गा॒ उ॒त प्रा॒स्तौ॒दुच्य॑ वि॒द्वान्
अ॒गाय॑त् ॥ – TS 3.4.11.3

च॒ । वि॒द्वान् । = [वि॒द्वान्(ग्)श्च॑]

48. इन्द्रा॑ऽऽ भ॒र दक्षि॑णे॒ना व॒सूनि॑ पतिः – TS 3.4.11.4

(“Sha” tvaM) - पतिष् पतिः

49. भुवो॑नृ॒श्च्यौ॒न्नो विश्व॑स्मिन् – TS 3.4.11.4 (anu)

च्यौ॒न्नः । विश्व॑स्मिन् । = विश्व॑स्मि(ग्)श्च्यौ॒न्नः

50. मि॒त्रः कृ॒ष्टीर॑नि॒मिषा॑ऽभि॒ च॒ष्टे – TS 3.4.11.5

अ॒नि॒मिषा॑ ऽनि॒मिषा॑ (lopam)

3.4.11.5(20)– अ॒नि॒मिषा॑ । अ॒भि । च॒ष्टे ।

अ॒नि॒मिषा॑ ऽभ्य॒भ्य नि॒मिषा॑ ऽनि॒मिषा॑ ऽभि॒ च॒ष्टे च॒ष्टे अ॒भ्यनि॒मिषा॑
ऽनि॒मिषा॑ ऽभि॒च॒ष्टे ।

च॒ष्टे अ॒भि (alopam)

3.4.11.5(21)- अ॒भि । च॒ष्टे । स॒त्याय॑ ।

अ॒भि च॒ष्टे च॒ष्टे अ॒भ्यभि॑ च॒ष्टे स॒त्याय॑ स॒त्याय॑ च॒ष्टे अ॒भ्यभि॑ च॒ष्टे
स॒त्याय॑ ।

51. नै॒न॒म॒हो अ॒श्जो॒त्यन्ति॑तः - TS 3.4.11.5

अ॒हः । अ॒श्जो॒ति । अ॒न्ति॑तः ।

(अ॒(ग्म्)हो॑ ऽ(ग्म्)हः)

(अ॒न्ति॑तो अ॒न्ति॑तः)

3.4.11.5(45)- अ॒(ग्म्)हः॑ । अ॒श्जो॒ति । अ॒न्ति॑तः ।

अ॒(ग्म्)हो॑ अ॒श्जो॒ त्य॒श्जो॒ त्य॒(ग्म्)हो॑ ऽ(ग्म्)हो॑ अ॒श्जो॒
त्य॒न्ति॑तो अ॒न्ति॑तो अ॒श्जो॒ त्य॒(ग्म्)हो॑ ऽ(ग्म्)हो॑ अ॒श्जो॒ त्य॒न्ति॑तः ।

52. यच्चि॑द्धि॒ ते॒ विशो॑ यथा॒ प्र दे॑व – TS 3.4.11.6

53. अचि॑त्तीयत् तव॒ धर्मा॑ युयोपि॒ममा नः॑ – TS 3.4.11.6

54. यत् किञ्चे॑दं वरु॒ण दै॑व्ये – TS 3.4.11.6

55. कित॑वासो यद् रिरि॒पुर्न दी॒वि यद् वा॑ घा स॒त्यमु॑तयन्न वि॒द्म ।
सर्वा॑ ता विष्य॒ शिथि॑रेव दे॒वाऽथा॑ ते स्याम वरु॒ण प्रि॒यासः॑ ॥
TS 3.4.11.6

यत् । रिरि॒पुः । = (रिरि॒पू रिरि॒पुर् यद् यत्)

Section 2 - Katina Ghana panchaati

56. आ॒ह द्या॑वापृथि॒वीभ्या॑म् – TS 3.4.1.3

57. प्रा॒ण उ॒परि॑ष्टाद॒पानः॑ – TS 3.4.1.4

58. यज॑मानस्य॒ यदना॑र्त उ॒दृचं॑ – TS 3.4.3.6

59. दे॒वा वै यद् य॒ज्ञे ऽकु॑र्वत॒ तदसु॑राः – TS 3.4.6.1

60. यद् रा॒ष्ट्रभृ॑द्भी॒ राष्ट्र॑मा ऽद॒दत् – TS 3.4.6.2

61. रा॒ष्ट्रका॑माय॒ होत॑व्या॒ राष्ट्रं॑ – TS 3.4.8.1

62. ए॒व भ॑वत्यधि॒देव॑ने जुहाति – TS 3.4.8.2

63. वास्तो॑ष्यते॒ प्रति॑ जानीहि – TS 3.4.10.1

64. यज॑मानोऽहो॒रात्राणि॑ वै – TS 3.4.10.2

65. रु॒द्रः ख॒लु वै वा॑स्तो॒ष्पतिः॑ – TS 3.4.10.3

66. दक्षि॑णो यु॒क्तो भव॑ति – TS 3.4.10.4

67. ए॒ष वा अ॒ग्नेर्यो॑निः – TS 3.4.10.5

68. चि॒द्धि ते॒ विशो॑ यथा – TS 3.4.11.6

=====

==== तृतीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - इष्टिशेषाभिधानं

Section 1 - General panchaati

1. भागधेयममावास्ये सँवसन्तः - TS 3.5.1.1

2. अग्नीनाऽदधत ते दर्शपूर्णमासौ - TS 3.5.1.2

3. हविरासीदथाऽदित्या एतौ होमौ - TS 3.5.1.2

4. स त्वै दर्शपूर्णमासावा लभेत - TS 3.5.1.3

5. प्रतिलोममेनावा लभेतामुमपक्षीयमाणम् - TS 3.5.1.3

6. अनुलोममेवैनावा लभते ऽमुमाप्यायमानम् - TS 3.5.1.4

7. एकादशकपालं पुरस्तान्निः - TS 3.5.1.4

पुरस्तात्॥ निः । = (निर् णिष् पुरस्तात्)

8. प्रजनिष्यन्तेऽथ मेतरेभ्य ऋषिभ्यो मा प्र वोच इति - TS 3.5.2.1

ऋषिभ्यः । मा । = (ऋषिभ्यो मा ऋषिभ्यः)

9. पितृभ्यस्त्वा पितृन् - TS 3.5.2.3

त्वा । पितृन् । = (पितृ(ग्)स्त्वा त्वा)

10. प॒शु॒भ्य॑स्त्वा प॒शू॒ञ्जि॒न्व – TS 3.5.2.4

त्वा । प॒शून् । = (प॒शून् त्वा त्वा)

[here “n” doesnot become (gg), but stays as “n”]

11. अ॒स्यो॒षधी॑भ्य॒स्त्वौष॑धी॒ र्जि॒न्वेत्या॒ह – TS 3.5.2.4

12. य॒ज्ञ॒मु॒षो॒ऽन्तरि॑क्षे॒ऽद्ध्या॑सते । – TS 3.5.4.1 (lopam)

3.5.4.1(35)– य॒ज्ञ॒ह॒नः॑ । य॒ज्ञ॒मु॒षः॑ । अ॒न्तरि॑क्षे ।

य॒ज्ञ॒ह॒नो॑ य॒ज्ञ॒मु॒षो॑ य॒ज्ञ॒मु॒षो॑ य॒ज्ञ॒ह॒नो॑ य॒ज्ञ॒ह॒नो॑ य॒ज्ञ॒मु॒षो॑ ऽन्तरि॑क्षे
ऽन्तरि॑क्षे य॒ज्ञ॒मु॒षो॑ य॒ज्ञ॒ह॒नो॑ य॒ज्ञ॒ह॒नो॑ य॒ज्ञ॒मु॒षो॑ ऽन्तरि॑क्षे ।

13. या॒स्ते॑ रा॒त्रीः॑ स॒वित॑र्दे॒वया॑नीः – TS 3.5.4.1 & 4.2

रा॒त्रीः॑ । स॒वितः॑ । = (स॒वितः॑ स॒विता॑ रा॒त्री रा॒त्रीः॑ स॒वितः॑)

14. प्र॒जया॑ न्व॒ग्रे सु॒वः – TS 3.5.4.2

अ॒ग्रे॑ । सु॒वः॑ । = (सु॒व॒ग्रे)

15. आ॒सते॑ ये अ॒न्तरि॑क्षे॒ ये – TS 3.5.4.3

15.1 पदानि – ये । अ॒न्तरि॑क्षे । ये ।

घन वाक्यम् – ये अ॒न्तरि॑क्षे ऽन्तरि॑क्षे ये ये अ॒न्तरि॑क्षे ये
ये ऽन्तरि॑क्षे ये ये अ॒न्तरि॑क्षे ये ।

16. तं छन्दसा व्यर्धयति - TS 3.5.4.4

छन्दसा । वि । = (वि वि च्छन्दसा)

(here छ becomes च्छ when in sandhi with preposition वि)

17. यदन्तरिक्षं तदु मे पिता - TS 3.5.5.1

17.1 पदानि - तत् । उ । मे ।

घन वाक्यम् - तदू तत् तदु मे म उ तत् तदु मे ।

तदू तत् तदु मे म उ तत् तदु मे ।

18. उन्नम्भय पृथिवीं भिन्धीदं दिव्यं नभः । - TS 3.5.5.2

19. नाकस्य पृष्ठे अधि रोचने - TS 3.5.5.3 - (lopam)

रोचने ऽध्यधि (punarukta lopam)

20. अथाहमनुकामिनी स्वे लोके - TS 3.5.6.1 (lopam)

3.5.6.1(30)- अहम् । अनुकामिनी॑ । स्वे ।

अह मनुकामि न्यनुकामि न्यह मह मनुकामिनी स्वे स्वे ऽनुकामि
न्यह मह मनुकामिनी स्वे ।

21. सपत्नदम्भनमदब्धासो अदाभ्यं ॥ - TS 3.5.6.1 - (alopam)

अदब्धासो अदब्धासः

22. प्रेह्युदेह्युतस्य वामीरन्वग्निः - TS 3.5.6.2

23. अशिषन्नस्मिन्त् सुन्वति यजमाने - TS 3.5.6.3

24. वातस्य पत्मन्निड ईडिताः ॥ - TS 3.5.6.3

पत्मन् । इडः । = (इडस्पत्मन्)

25. आश्रत्थ्युपभृद् राष्ट्रमेव विश्यद्ध्यूहति - TS 3.5.7.3

26. आहुतयस्तिष्ठन्त्यथो प्रैव जायत एतद्वै - TS 3.5.7.3

27. सते त्वाऽसते त्वाऽद्भ्यस्त्वौषधीभ्यः - TS 3.5.8.1

28. आज्यं तेजस्व्येव भवति - TS 3.5.9.3

29. ऊर्क् पशव ऊर्जेवास्मा ऊर्जे - TS 3.5.9.3

30. समत ऊ षु मधु मधुनाऽभि योधि । - TS 3.5.10.1

सम् । अतः । उ । सु । मधु ।

30.1 पदानि - सम् । अतः । उ ।

घन वाक्यम् - समतो ऽतः स(ग्म्) समत उ वु वतः स(ग्म्)

समत उ ।

30.2 पदानि - अतः । उ । सु ।

घन वाक्यम् - अत उ वु वतो ऽत ऊ षु स्व तोऽत ऊ षु ।

30.3 पदानि - उ॒ । सु॑ । मधु॑ ।

घन वाक्यम् - ऊ॒ षु॑ सू॒ षु॑ मधु॑ मधु॑ सू॒ षु॑ मधु॑ ।

31. प्र॒ दे॒वम् दे॒व्या धि॒या - TS 3.5.11.1 - (alopa anuvaakam)

32. अ॒यमु॒ ष्य प्र॒दे॒वयु॑र्. हो॒ता - TS 3.5.11.1

32.1 पदानि - अ॒यम् । उ॒ । स्यः॑ ।

घन वाक्यम् - अ॒य मु॑ वु॒ वय॑ म॒य मु॒ष्य स्य॑ उ॒ वय॑ म॒य मु॒ ष्यः॑ ।

32.2 पदानि - उ॒ । स्यः॑ । प्र॒ ।

घन वाक्यम् - उ॒ ष्य॑ स्य॑ उ॒ वु॒ ष्य॑ प्र॒ प्र॒ स्य॑ उ॒ वु॒ ष्य॑ प्र॒ ।

(Here “स्यः” drops its visargam)

33. स॒हस॒श्चि॒त् स॒ही॒यान् दे॒वः - TS 3.5.11.1

चि॒त् । स॒ही॒यान् । = [स॒ही॒या(ग्) चि॒त्]

34. जा॒तवे॒दो नि॒ धी॒म॒ह्यग्ने॑ ह॒व्याय॑ - TS 3.5.11.1 - (lopam)

अग्ने॑ ऽग्ने॑

35. स्व॒ उ॒ लो॒के चि॒कित्वा॑न् - TS 3.5.11.2

[चि॒कित्वा(ग्) चि॒कित्वा॑न्]

36. ह॒विषा॑ य॒जा॒स्यग्ने॑ बृ॒हत् - TS 3.5.11.2 - (lopam)

अग्ने॑ ऽग्ने॑

37. अग्ने॑ तो॒कस्य॑ न॒स्तने॑ त॒नूनाम् - TS 3.5.11.3 - (lopam)

अग्ने॑ ऽग्ने॑

38. तमु॑ त्वा द॒द्ध्यङ् ऋ॒षिः पु॒त्र ई॒धे - TS 3.5.11.3 + 11.4

3.5.11.3(49)- तम् । उ॒ । त्वा॒ ।

त मु॑ वु॒ तम् त मु॑ त्वा त्वो॒ तम् त मु॑ त्वा ।

3.5.11.3(50)- उ॒ । त्वा॒ । द॒द्ध्यङ् ।

उ॒ त्वा॒ त्व॒ वु॒ त्वा॒ द॒द्ध्यङ् द॒द्ध्यङ् त्व॒ वु॒ त्वा॒ द॒द्ध्यङ् ।

39. अ॒ग्निना॑ ऽग्निः॑ समि॒द्ध्यते॑ ते क॒विर्गृ॑हपतिः - TS 3.5.11.5

3.5.11.5(9)- अ॒ग्निना॑ । अ॒ग्निः॑ । सम् । (lopam)

अ॒ग्निना॑ ऽग्नि॑ र॒ग्नि र॒ग्निना॑ ऽग्निना॑ ऽग्निः॑ स(ग्म्) स म॒ग्नि

र॒ग्निना॑ ऽग्निना॑ ऽग्निः॑ सम् ।

40. ते॑ ह॒ नाकं॑ म॒हिमानः॑ सचन्ते - TS 3.5.11.5

Section 2 - Katina Ghana panchaati

41. ऋ॒षयो॑ वा इन्द्रं॑ - TS 3.5.2.1
42. आ॒ह दे॒वा वै क्षयः॑ - TS 3.5.2.2
43. रु॒न्धे प्र॒वाऽस्य॑नु॒वाऽसीत्या॑ह - TS 3.5.2.3
44. इत्या॑ह पि॒तृ॒ने॒व प्र॒जा अनु॑ - TS 3.5.2.4
45. जि॒न्वेत्या॑ह प्र॒जास्वे॒व - TS 3.5.2.5
46. ए॒व वि॒श्यद्ध्यू॑हति रा॒ष्ट्रं - TS 3.5.7.3
47. त्वे क्र॒तु॒मपि॑ वृ॒ञ्जन्ति॑ वि॒श्वे - TS 3.5.10.1
48. उ नः॑ पर॒स्पास्त्वं॑ व॒स्यः॑ - TS 3.5.11.3
49. त्वा द॒द्ध्य॑ङ् ऋ॒षिः पु॒त्रः - TS 3.5.11.4

Alopa PrasanaaH

3.1 to 3.5 (Kaandam 2, full) - is not an Alopa PraSnaM

Alopa AnuvakaaH

1. जुष्टो वाचो भूयासं - TS 3.1.10.1 to TS 3.1.10.3
2. अग्निना रयिमश्नवत् - TS 3.1.11.1 to TS 3.1.11.8
3. श्येनाय पत्वने स्वाहा - TS 3.2.8.1 to TS 3.2.8.6
4. प्र सो अग्ने तवोतिभिः - TS 3.2.11.1 to TS 3.2.11.3
5. इदं वामास्ये हविः - TS 3.3.11.1 to TS 3.3.11.5
6. त्वमग्ने बृहद्वयो दधासि - TS 3.4.11.1 to TS 3.4.11.6
7. प्र देवन्देव्या धिया भरता - TS 3.5.11.1 to TS 3.5.11.5

=====

Punaruksa alope Vaakyani

आयुर् यज्जेन, वाजश्च, प्राणम् म, आयुरेव च ।
पवस्व, व्रतपाः, सूर्ये परोऽग्न आदयः पुनः ।
येनाग्ने, ऽस्मिन्त् सधस्थे, च वाज्यध्वनत्वेनैक्यतः ।
(व्यासशिक्षा) (6.4 & 6.5)

आयुर्दा अग्ने हविषो – TS 1.3.14.4, TS 3.3.8.1

आयुर्दाः । अग्ने । (Alopam) = (आयुर्दा अग्ने अग्न आयुर्दा आयुर्दा अग्ने)

=====

Punaruksa lopa Vaakyani

पुनरुक्तं यतः पञ्च पदमित्युत्तरं च वा ॥
पूर्ववद् भवति ज्ञेयं सर्वत्रापि विचक्षणैः ॥ ४२ ॥
ऋक्षु ब्राह्मण वाक्येषु हि अलं (fitting द्वित्रिपदादिकं ॥ ७० ॥
(jata maniH)

परित्वा, पुनरूर्जा ऽयं नोऽस्यराती ऽयोपि च ।
सप्तते ऽपो अनुत्वग्नेत्वं गोमांश्चाधि रोचने ।
चित्रं च भवतं द्रप्सः सहस्व पुनरैक्यतः ॥ ७२ ॥
(vyasa siksha)

गोमाँ अग्नेऽविमाँ अश्री यज्ञो नृवथ्सखा सदमिदप्रमृष्यः ।
इडावाँ एषो असुर प्रजावान् दीर्घो रयिः पृथुबुद्धनः सभावान् ॥
TS 1.6.6.4, TS 3.1.11.1 (9)

गोमान् । अग्ने । = (गोमा(ग्म्) अग्ने ऽग्ने गोमान् गोमा(ग्म्) अग्ने)=
(lopam)

नाकं॑ गृह्णा॑नाः सु॑कृतस्य॑ लो॒के तृ॒तीये॑ पृ॒ष्ठे अ॒धि रो॒चने॑ दि॒वः ॥

TS 3.5.4.1, TS 4.7.13.3

अ॒धि॑ । रो॒चने॑ । = (अ॒धि॑ रो॒चने॑ रो॒चने॑ ऽथ्य॒धि॑ रो॒चने॑)=(lopam)

द्र॒प्सश्च॑स्कन्द॑ पृथि॒वीम॑नु॒ द्यामि॑मं च॒ योनि॑मनु॒ यश्च॑ पूर्॒वः ।

तृ॒तीयं॑ यो॒निम॑नु॒ सञ्च॑रन्तं॒ द्र॒प्सं जु॑हो॒म्यनु॑ स॒प्त हो॒त्राः ॥

TS 3.1.8.3, TS 4.2.8.3, TS 4.2.9.5

अ॒नु॑ । यः॑ । = (अ॒नु॑ यो॒ यो॒ ऽन्व॑नु॒ यः) = (lopam)

Lopam and Alopam for same word

त्रि॒पद॑ प्र॒भृति॑न्यायो लोप-अलोपेषु विद्यते ॥

तत्र॑ स्थमन्य युक्तं चेत् पूर्वधर्मो न विद्यते ॥

आक्र॑म्याद्ध्वनो, भवति॑ अग्रे, पाव॑को ऽर्पयति, इति॑ च ॥

विष॑यो ऽङ्गिर॑ इति॑ एव क्रम्ये॑त्यादि च लुप्यते ॥

जटा॑ मणि – 75

None for kaandam 3

Dvipadam

दे॒वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑	– 3.1.4.4
दे॒वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑	– 3.1.5.2
वि॒शो वि॒शः	– 3.1.8.2

=====

Tri kramam

None for kaandam 3

=====

== घनसन्धिः – तृतीय काण्डः समाप्तः ==